

від 02 червня 2025 року

Протокол № 233

Р І Ш Е Н Н Я

про Рекомендації слухань у Комітеті Верховної Ради України
з питань економічного розвитку на тему:

«Пріоритети та виклики для малого та середнього бізнесу у 2025 році»

Заслухавши інформацію Голови Комітету Наталухи Д.А. про Рекомендації слухань у Комітеті з питань економічного розвитку на тему: «Пріоритети та виклики для малого та середнього бізнесу у 2025 році», які відбулися 26 березня 2025 року, а також з метою вирішення організаційних питань щодо забезпечення їх виконання, беручи до уваги положення пункту 2 частини першої статті 15, пунктів 1, 3 частини першої статті 49, частини п'ятої статті 50, частини другої статті 52 Закону України «Про комітети Верховної Ради України»,

КОМІТЕТ ВИРІШИВ:

1. Схвалити Рекомендації слухань у Комітеті Верховної Ради України з питань економічного розвитку на тему: «Пріоритети та виклики для малого та середнього бізнесу у 2025 році».

2. Направити Рекомендації Голові Верховної Ради України, Кабінету Міністрів України для розгляду та забезпечення їх реалізації на постійній основі.

3. Контроль за виконанням цього рішення залишаю за собою.

ГОЛОВА КОМІТЕТУ

Д. НАТАЛУХА

СХВАЛЕНО

РЕКОМЕНДАЦІЇ

слухань у Комітеті Верховної Ради України з питань економічного розвитку на тему:

«Пріоритети та виклики для малого та середнього бізнесу у 2025 році»

У Комітеті Верховної Ради України з питань економічного розвитку 26 березня 2025 року відбулися слухання на тему: «Пріоритети та виклики для малого та середнього бізнесу у 2025 році».

У заході взяли участь народні депутати України, представники Кабінету Міністрів України, Бізнес-омбудсмен, представники Української Ради Бізнесу, представники Національної бізнес коаліції, представники асоціацій і об'єднань, експертного середовища та бізнес-асоціацій, науковці, аналітики та інші стейкхолдери.

На слуханнях у Комітеті було презентовано низку досліджень, присвячених діяльності мікро-, малого та середнього бізнесу (МСБ).

Учасники слухань проаналізували основні перепони, що заважають економічному зростанню, а також шляхи їх подолання, зокрема: вирівнювання конкуренції, дерегуляцію, можливості бронювання працівників для мікро-, малого бізнесу, демонополізацію, особливості євроінтеграції та законодавчі рішення для зменшення тиску на бізнес в Україні.

Також було акцентовано увагу на ключових ризиках Національної стратегії доходів до 2030 року, зокрема щодо реформування спрощеної системи оподаткування, відкриття банківської таємниці. Також зосередили увагу на результатах дослідження Світового банку щодо вартості адміністрування податків в Україні та низький рівень довіри суспільства до фіскальних органів. Окремо учасники слухань звернули увагу на необхідність зміни механізму роботи Системи моніторингу критеріїв оцінки ризиків з блокуючого на аналітичний та встановлення відповідальності посадових осіб фіскальних органів за прийняття незаконних рішень. Обговорили питання демонополізації електронних сервісів, спрощення участі мікро- і малого бізнесу до участі у державних закупівлях в якості виконавців, осучаснення державно-приватного партнерства.

Також у Комітеті було порушено питання необхідності запровадження чітких критеріїв трудових відносин на основі кращого європейського досвіду, що дасть можливість виконати умови Меморандуму з МВФ щодо «усунення ерозії зарплатних податків через спрощену систему» без погіршення умов ведення бізнесу для мікро- та малих підприємців та мінімізувати дискрецію при прийнятті відповідних рішень під час перевірок контролюючими органами.

Крім того, було звернено увагу на необхідність осучаснення чинного законодавства щодо застосування реєстраторів розрахункових операцій, удосконалення механізму застосування єдиного рахунку для сплати податків, відкриття доступу до публічних даних, який було закрито на початку запровадження воєнного стану в Україні, перегляду умов застосування Програми «Національний кешбек» у частині розширення можливостей участі для мікро- та малого бізнесу, необхідності запровадження держпрограми часткового субсидування при страхуванні воєнних ризиків, важливості підтримки бізнесу у прифронтових територіях.

Учасниками слухань було наголошено на необхідності внесення змін до законодавства стосовно удосконалення процедури прийняття регуляторних актів у відповідності до вимог Закону України «Про засади державної регуляторної політики у сфері господарської діяльності» в частині забезпечення аналізу регуляторного впливу з економічними

розрахунками витрат держави та бізнесу, а також аналізом альтернативних варіантів вирішення проблемних питань.

З огляду на наведене, з метою визначення шляхів вирішення окреслених проблем, узгодження законодавчих ініціатив для якнайшвидшого відновлення та повернення до активної економічної діяльності малого і середнього бізнесу, учасники слухань **р е к о м е н д у ю т ь**:

1. Верховній Раді України:

1.1. Звернутися до Голови Верховної Ради України проханням прискорити розгляд: проекту Закону про внесення змін до Податкового кодексу України щодо оцінки ефективності та результативності діяльності податкових органів” (реєстр. № 12359); проекту Закону про внесення змін до Митного кодексу України щодо оцінки ефективності та результативності діяльності митних органів (реєстр. № 12360); проекту Закону України про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо вдосконалення механізму залучення приватних інвестицій з використанням механізму державно-приватного партнерства для пришвидшення відновлення зруйнованих війною об’єктів та будівництва нових об’єктів, пов’язаних з післявоєнною перебудовою економіки України (реєстр. № 7508).

1. 2. Звернутись до Комітету з питань фінансів, податкової та митної політики з проханням прискорити розгляд:

проекту Закону про внесення змін до Податкового кодексу України щодо приведення порядку оподаткування операцій з ввезення (пересилання) на митну територію України товарів у міжнародних поштових та експрес-відправленнях до вимог Директиви Ради ЄС № 2006/112/ЄС від 28 листопада 2006 року про спільну систему податку на додану вартість (реєстр. № 12429);

проекту Закону про внесення змін до Митного кодексу України щодо приведення порядку сплати митних платежів до вимог Директиви Ради ЄС № 2006/112/ЄС від 28 листопада 2006 року про спільну систему податку на додану вартість та до Закону України "Про поштовий зв'язок" щодо окремих питань здійснення міжнародного поштового обміну (реєстр. № 12430);

проекту Закону про внесення змін до статті 298 Податкового кодексу України щодо державної реєстрації фізичних осіб-підприємців (реєстр. № 11352);

проекту Закону про систему страхування воєнних ризиків (реєстр. № 12372);

розглянути можливість звільнення від оподаткування грантової допомоги, отриманої суб’єктами господарювання шляхом внесення зміни до Податкового кодексу України (зміни у пункті 165.1 статті 165 розділу IV Податкового кодексу України).

1. 3. Звернутись до Комітету з питань правоохоронної діяльності: з проханням прискорити у другому читанні розгляд проекту Закону про внесення змін до Кримінального процесуального кодексу України щодо удосконалення гарантій захисту суб’єктів господарювання під час здійснення кримінального провадження (реєстр. № 12439).

2. Кабінету Міністрів України:

2.1. Доручити Міністерству фінансів України надати Комітету Верховної Ради України з питань економічного розвитку розрахунки економічного ефекту від впровадження заходів, передбачених Національною стратегією доходів до 2030 року, зокрема щодо надходжень до бюджету, витрат бізнесу на додаткове адміністрування, додаткових витрат контролюючих органів, додаткового навантаження на судову систему.

2.2. Доручити Міністерству розвитку громад та територій України розробити пропозиції щодо:

стимулювання створення спільних комунальних підприємств із застосуванням механізмів міжмуніципального співробітництва, зокрема, для мінімізації їх кількості, спираючись на критерії доцільності їх діяльності (економічні показники) та ефективності роботи;

запровадження корпоративного управління для комунальних підприємств.

2.3. Доручити Державній податковій службі України переглянути своє рішення про обмеження доступу до відкритих даних і привести їх у відповідність до вимог постанови Кабінету Міністрів України від 12.03.2022 року № 263 «Деякі питання забезпечення функціонування інформаційно-комунікаційних систем, електронних комунікаційних систем, публічних електронних реєстрів в умовах воєнного стану» в частині можливості обмеження доступу до публічних електронних реєстрів виключно на територіях активних бойових дій та тимчасово окупованих територіях.

2.4. Доручити Державній регуляторній службі України підготувати пропозиції щодо внесення змін до законодавства стосовно удосконалення процедури прийняття регуляторних актів у відповідності до вимог Закону України «Про засади державної регуляторної політики у сфері господарської діяльності».

2.5. Розробити пропозиції щодо внесення змін до чинного законодавства України:

- щодо поетапної заборони державним та комунальним підприємствам виступати виконавцями проектів (надавати послуги, виконувати роботи за держзамовленням, за замовленнями органів місцевого самоврядування, державних та комунальних підприємств);

- задля підвищення вартісного критерію для обов'язкової ПДВ-реєстрації до рівня близько 400 МЗП (поточний ліміт у 1 млн гривень проіндексовано на інфляцію за роки, коли ліміт був незмінним);

- задля переходу від тотальної фіскалізації 2 та 3 груп платників єдиного податку до фіскалізації виключно ризикових категорій платників, які мають значний ризик перевищення лімітів єдиного податку ФОП. Провести економічні розрахунки відповідних змін;

- пропозиції щодо продовження дії Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо спрощення регулювання трудових відносин у сфері малого і середнього підприємництва та зменшення адміністративного навантаження на підприємницьку діяльність» від 19 липня 2022 року № 2434-IX не лише під час дії воєнного стану, а на постійній основі;

- щодо вдосконалення критеріїв для бронювання працівників юридичних осіб будь-якої форми власності за прозорими об'єктивними умовами, зокрема забезпечити можливість бронювання працівників для малого бізнесу та передбачити норму, що військовозобов'язані, які займають посади, що є обов'язковими за законодавством для відповідних підприємств, отримують бронювання без виконання інших критеріїв критичності;

- щодо спрощення вимог до застосування реєстраторів розрахункових операцій та підготувати пропозиції щодо внесення змін до чинного законодавства;

- щодо звільнення від оподаткування грантової допомоги, отриманої суб'єктами господарювання шляхом внесення зміни до Податкового кодексу України (зміни у пункті 165.1 статті 165 розділу IV Податкового кодексу України).

2.6. Забезпечити розробку та виконання системи заходів для стимулювання:

1) повернення з-за кордону українських громадян, зокрема в частині заохочення самозайнятості та зайняття підприємницькою діяльністю, підтримки започаткування бізнесу;

2) розвитку бізнесу та покриття збитків на територіях, що постраждали від повномасштабного вторгнення російської федерації в Україну та деокупованих територіях, зокрема у частині:

- ✓ звільнення підприємців від сплати податку на землю та нерухомість на період дії воєнного стану та один рік після цього;
- ✓ вирішення питання зниження податкового тиску та законодавчого закріплення диспозиції недопущення ініціатив з підвищення податкового навантаження на платників податків (зокрема, шляхом індексації ставок податків, ренти, а також будь-яких інших змін в умовах оподаткування, що зумовлюють різке підвищення податків) з метою створення умов для подальшого відновлення та розвитку економіки;
- ✓ забезпечення прозорих та прогнозованих мобілізаційних заходів;
- ✓ вирішення питання з блокуванням податкових накладних, враховуючи особливості роботи на відповідних територіях;
- ✓ запровадження мораторію на проведення перевірок та стягнення штрафів за помилки або несвоєчасність подання податкової звітності на період до закінчення воєнного стану та шести місяців після його закінчення;
- ✓ забезпечення можливості пільгового кредитування на відновлення зруйнованого та пошкодженого майна і подальший розвиток;
- ✓ забезпечення широкого та відкритого доступу до наявних програм відновлення, грантових і донорських програм, а також прозорого механізму розподілу міжнародної фінансової допомоги;
- ✓ запровадження єдиного дозвільного вікна з сервісами для внутрішніх та зовнішніх інвесторів незалежно від розміру інвестицій;
- ✓ напрацювання та забезпечення запровадження податкових преференцій для зазначених територій (технологічні/індустріальні парки, простори по прикладу «Дія.сіті» тощо);
- ✓ запровадження програм повернення працездатного населення, сприяння охопленню більшої частини місцевого населення державними та місцевими програмами професійної перекваліфікації;
- ✓ запровадження програм стимулювання відновлення економічної активності територій, що постраждали від повномасштабного вторгнення та деокупованих територій, зокрема відновлення майданчиків для регулярного системного публічно-приватного діалогу (Регіональні Ради підприємців);

прийняття державної Стратегії розвитку мікро-, малого і середнього підприємництва в Україні та актуалізація місцевих програм розвитку підприємництва та інвестиційної діяльності, що враховують інструменти:

- надання преференцій для підтримки бізнесу, що залишився працювати на територіях, які постраждали від повномасштабного вторгнення російської федерації в Україну, та деокупованих територіях;
- підтримка та просування місцевого товаровиробника;
- сприяння експорту та участі місцевого бізнесу в торгових місіях/виставках/ярмарках;
- сприяння розвитку підприємництва серед ветеранів бойових дій та внутрішньо переміщених осіб.

3. Кабінету Міністрів України поінформувати Комітет Верховної ради України з питань економічного розвитку про стан виконання цих рекомендацій до 01 вересня 2025 року.